Euroopan parlamentti
2019-2024

Kalatalousvaliokunta

2021/2169(INI)

8.11.2022

MIETINTÖLUONNOS

yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanon tilanteesta ja tulevaisuudennäkymistä
(2021/2169(INI))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Gabriel Mato

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT 9

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanon tilanteesta ja tulevaisuudennäkymistä (2021/2169(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 3, 4, 5, 11, 38, 39, 43 ja 349 artiklan,

– ottaa huomioon yhteisestä kalastuspolitiikasta (YKP) 11. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013[1],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

– ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön (A9-0000/2022),

A. katsoo, että koska parlamentti on jo ilmaissut näkemyksensä useista YKP:n erityispiirteistä, jäljempänä on aiheellista keskittyä pääasiassa meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen ja kalastuksenhoitoon YKP:n puitteissa;

YKP:n yleiset tavoitteet

1. palauttaa mieliin, että YKP:llä on varmistettava, että kalastus- ja vesiviljelytoimet ovat ekologisesti kestäviä pitkällä aikavälillä ja niitä hoidetaan johdonmukaisesti taloudellisten, sosiaalisten ja työllisyyteen liittyvien etujen saavuttamista koskevien tavoitteiden kanssa ja että ne parantavat elintarvikkeiden saatavuutta;

2. pitää valitettavana, että vuodesta 2014 lähtien YKP:n täytäntöönpanossa on keskitytty ensisijaisesti kyseisen politiikan ympäristönäkökohtaan, joka on ollut ennakkoedellytys sosioekonomisille ja elintarviketurvaan liittyville kysymyksille ja johon on keskitytty niiden kustannuksella; toteaa, että tästä johtuvat kielteiset vaikutukset kalastusalaan ovat pahentuneet brexitin ja covid-19-pandemian jälkeen ja että nämä kielteiset vaikutukset lisääntyvät edelleen ja niistä on tullut kestämättömiä viimeaikaisen kansainvälisen geopoliittisen kehityksen vuoksi;

3. korostaa, että kalojen ja äyriäisten hiilijalanjälki on yleensä pienempi kuin maalla tuotettujen elintarvikkeiden, mikä osoittaa kalojen ja äyriäisten strategisen arvon Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhteydessä;

4. katsoo, että YKP:n uudistuksella olisi pyrittävä saattamaan sen tavoitteet jälleen tasapainoon; kannattaa siksi YKP:n sosioekonomisten ja elintarviketurvan ulottuvuuksien vahvistamista ja tasapuolisten toimintaedellytysten luomista sen kansainvälisessä ulottuvuudessa;

[1] EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22.

5. kehottaa komissiota suorittamaan tämän vuoksi järjestelmällisesti täysimääräiset vaikutusten ennakko- ja jälkiarvioinnit, myös sosioekonomiset analyysit, ennen strategian tai lainsäädännön ehdottamista tai toimintapolitiikkaa koskevien päätösten tekemistä;

6. kehottaa komissiota ja neuvostoa antamaan päätöksenteossa enemmän painoarvoa kalastuksen merkitykselle elintarvikehuollon edistämisessä;

7. korostaa kalastajien strategisen tärkeää roolia elintarvikkeiden arvoketjussa ja elintarviketurvassa;

Kestävä enimmäistuotto (MSY)

8. katsoo, että kestävän enimmäistuoton käyttöönotto kalastuksenhoidon viitearvona on edistänyt kalakantojen yleisen tilan parantamista; katsoo kuitenkin, että pantaessa kestävää enimmäistuottoa täytäntöön olisi otettava huomioon, millainen tilanne on todella käytännössä, ja perussopimuksessa vahvistetut ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) käytännesääntöihin kirjatut sosioekonomiset sekä suhteellisuutta ja elintarviketurvaa koskevat ulottuvuudet;

9. muistuttaa tässä yhteydessä, että kestävän enimmäistuoton tavoitetta ”kaikkien kantojen osalta vuoteen 2020 mennessä” oli jo muutettu vuoden 2013 jälkeen hyväksytyissä alueellisia monivuotisia suunnitelmia koskevissa säännöissä;

10. katsoo tämän vuoksi, että asetuksessa (EU) N:o 1380/2013 (YKP:n perusasetus) asetettua kestävän enimmäistuoton tavoitetta olisi mukautettava vastaavasti;

Purkamisvelvoite ja tahattomien saaliiden vähentäminen

11. toistaa purkamisvelvoitteesta 18. toukokuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa[2] esittämänsä näkemykset; muistuttaa, että purkamisvelvoitetta, joka otettiin käyttöön perustavanlaatuisena ajattelutavan muutoksena kalastuksenhoidossa, ei panna asianmukaisesti täytäntöön; korostaa jälleen, että purkamisvelvoite ei ole sinällään tavoite vaan väline tahattomien saaliiden minimoimiseksi ja että tämän velvoitteen sosioekonomisia vaikutuksia on arvioitava;

12. katsoo lisäksi, että

– nykyistä purkamisvelvoitetta olisi sovellettava joustavasti ja sen yhteydessä olisi otettava huomioon kunkin kalastuksen erityispiirteet;

– purkamisvelvoitteen soveltamisalaa olisi tarkasteltava uudelleen pullonkaulalajien ja monimutkaisten poikkeusten aiheuttamien ongelmien rajoittamiseksi;

– purkamisvelvoitteesta olisi tehtävä kiinnostavampi erityisesti kannustimien avulla, jotta voidaan parantaa toimijoiden omavastuullisuutta ja siten velvoitteen noudattamista;

[2] EUVL C 15, 12.1.2022, s. 9.

13. painottaa, että tahattomien saaliiden minimointia koskeva tavoite olisi saavutettava ensisijaisesti teknisiä toimenpiteitä käyttäen ja että sitä olisi tuettava parantamalla saaliiden kirjaamista; kehottaa komissiota ehdottamaan lainsäätäjille vaihtoehtoja purkamisvelvoitteelle;

Säilyttämistoimenpiteet

Kalastusmahdollisuudet

14. muistuttaa, että suurimmat sallitut saaliit (TACit) ja kiintiöt ovat suorin tapa hallinnoida kalastuskuolevuutta mutta yksittäistä kantaa koskevat TACit voivat olla ongelmallisia sekakalastuksessa (pullonkaulavaikutuksen vuoksi);

15. kehottaa komissiota ja neuvostoa vahvistamaan TACit ainoastaan tärkeimmille kohdekannoille;

16. korostaa, että neljä vuosikymmentä sitten vahvistettua suhteellista vakautta pidetään laajalti olennaisen tärkeänä välineenä pitkän aikavälin ennustettavuuden ja jatkuvuuden takaamiseksi kalakantojen jakamisessa maiden kesken; painottaa kuitenkin, että myönnettyjen kansallisten kiintiöiden ja jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen todellisten etujen välinen ero on kasvanut merkittävästi ajan mittaan ja että brexit on kasvattanut sitä entisestään; korostaa myös, että ilmastonmuutoksella on huomattava vaikutus kalakantojen jakautumiseen;

17. katsoo sen vuoksi, että nykyistä suhteellista vakautta on mukautettava mutta samalla on kuitenkin säilytettävä sen perusperiaatteet; kehottaa tämän vuoksi komissiota laatimaan kattavan arvion nykyisestä suhteellisesta vakaudesta ja mahdollisista mukauttamisskenaarioista;

Kalastuslaivaston hallinta

18. kehottaa komissiota ehdottamaan rakennepolitiikan mukauttamista, jotta voidaan helpottaa kalastusalan hiilestä irtautumista ja parantaa turvallisuutta ja työoloja erityisesti hyödyntämällä täysimääräisesti käytettävissä olevaa bruttovetoisuutta kansallisten kapasiteettirajojen puitteissa ja jättämällä ”sosiaaliset ja turvallisuuteen liittyvät” vetoisuudet kalastuskapasiteetin laskennan ulkopuolelle;

Alueelliset monivuotiset suunnitelmat

19. panee merkille monivuotisten suunnitelmien keskeisen merkityksen alueellisen kalastuksenhoidon tärkeimpinä kehyksinä;

20. kehottaa komissiota ehdottamaan näiden suunnitelmien joustavuuden lisäämistä, jotta niissä voidaan ottaa huomioon sosioekonomiset näkökohdat ja muuttuvat olosuhteet;

21. korostaa, että ekosysteemiin perustuvan lähestymistavan täytäntöönpanoa on parannettava alueellisella tasolla ja että tarvitaan johdonmukaisia kalastuksenhoitotoimenpiteitä, jotka koskevat useiden monivuotisten suunnitelmien kattamilla alueilla hajallaan olevia kalakantoja;

Hallinto

Organisointi komissiossa

22. suosittaa painokkaasti, että komissio antaa politiikalle sen ansaitseman painoarvon ja että asiasta vastaaville komission yksiköille taataan riittävä määrä kalastusalan asiantuntijoita, kun otetaan huomioon kalastuksen strateginen merkitys terveellisten ja laadukkaiden elintarvikkeiden lähteenä;

Alueellistaminen ja sidosryhmien osallistuminen

23. kannustaa jäsenvaltioita käyttämään laajasti alueellisen yhteistyön välinettä YKP:n perusasetuksen 18 artiklan mukaisesti;

24. korostaa neuvoa-antavien toimikuntien keskeistä roolia sidosryhmien kuulemisissa;

25. kannattaa neuvoa-antavien toimikuntien nykyistä kokoonpanoa, jossa sosioekonomisilla toimijoilla on enemmistöedustus muihin eturyhmiin verrattuna;

26. korostaa, että on tärkeää ottaa neuvoa-antavat toimikunnat mukaan parlamentin työhön;

27. pitää valitettavana, ettei sitä, miten neuvoa-antavien toimikuntien neuvot otetaan huomioon päätöksenteossa, seurata riittävästi eikä se ole riittävän avointa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita osallistumaan järjestelmällisesti ja aktiivisesti neuvoa-antavien toimikuntien kokouksiin ja tiedottamaan paremmin niiden neuvoille annetusta painoarvosta;

28. katsoo, että neuvoa-antavien toimikuntien kanssa toteutettavaa yhteistä hallinnointia on kehitettävä alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan edistämiseksi;

Tieteelliseen tietoon ja vaikutustenarviointeihin perustuvat päätökset

29. kehottaa komissiota käyttämään kaikkien poliittisten ja lainsäädännöllisten aloitteidensa (myös kalastusrajoitusten asettamisesta annettavien täytäntöönpanosäädösten) pohjana tieteellisiä, teknisiä ja taloudellisia neuvoja (myös kalastajien kokemuksia) ja aiempia vaikutustenarviointeja;

30. katsoo, että neuvoa-antaville toimikunnille olisi annettava mahdollisuus osallistua neuvontapyyntöihin, joita komissio esittää Kansainväliselle merentutkimusneuvostolle (ICES) ja tieteellis-teknis-taloudelliselle kalastuskomitealle (STECF), jotta voidaan edistää tiiviimpää yhteistyötä tutkijoiden ja sidosryhmien välillä;

31. kehottaa komissiota tiedottamaan parlamentille järjestelmällisesti näistä pyynnöistä;

Kalastuksen sisällyttäminen laajempaan toimintapoliittiseen kontekstiin

32. korostaa tarvetta varmistaa, että kalastukselle ja vesiviljelylle annetaan toimintapolitiikan suunnittelussa ja aluesuunnittelussa oikeudenmukainen asema muihin aloihin verrattuna;

33. muistuttaa, että ympäristönsuojeluvaatimukset on sisällytettävä YKP:hen kestävän kehityksen edistämiseksi SEUT-sopimuksen mukaisesti;

34. korostaa, että kalastus- ja ympäristöpolitiikan on oltava yhteensopivia, mutta painottaa, että ympäristötavoitteet eivät voi olla ensisijaisia YKP:n tavoitteisiin nähden;

YKP:n ulkoinen ulottuvuus

35. kehottaa komissiota tekemään YKP:tä tunnetuksi valtamerten hallinnointia koskevan toimintapolitiikan mallina ja puolustamaan EU:n kalastusalan etuja alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä ja kestävää kalastusta koskevissa kumppanuussopimuksissa sekä yleisemmin kansainvälisillä foorumeilla;

36. kehottaa komissiota varmistamaan, että YKP:n tavoitteet sisällytetään täysimääräisesti EU:n kantaan kaikilla kansainvälisillä ympäristöfoorumeilla, joissa keskustellaan meren elollisiin luonnonvaroihin liittyvistä kysymyksistä ja joita ovat esimerkiksi biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus tai luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus (CITES);

37. katsoo, että tuotuihin kala- ja äyriäistuotteisiin on sovellettava tiukkoja ympäristö- ja sosiaalinormeja, jotka vastaavat EU:ssa sovellettavia normeja;

Syrjäisimmät alueet

38. katsoo, että YKP:ssä ei oteta riittävästi huomioon syrjäisimpien alueiden erityistarpeita;

39. kehottaa komissiota ehdottamaan syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia erityisiä valinnaisia toimenpiteitä koskevaa ohjelmaa (POSEI) kalastus- ja vesiviljelyalaa varten, joka olisi samankaltainen kuin maatalousalaa koskeva vastaava ohjelma;

40. korostaa, että EU:n ja jäsenvaltioiden tuki perinteistä pienimuotoista kalastusta harjoittavien laivastojen uudistamiseksi on erittäin tärkeää näille alueille; kehottaa komissiota erityisesti mukauttamaan suuntaviivojaan kalastuskapasiteetin ja kalastusmahdollisuuksien välisen tasapainon analysoimiseksi (COM(2014)0545) syrjäisimpien alueiden ominaispiirteisiin;

41. korostaa tarvetta tukea valikoivia kalastusmenetelmiä, kuten ankkuroituja kalaparvien kokoamiseen käytettäviä välineitä, joita perinteistä pienimuotoista kalastusta harjoittavat laivastot käyttävät syrjäisimmillä alueilla;

42. korostaa tarvetta tarjota resurssit, jotka ovat välttämättömiä syrjäisimpien alueiden talousvyöhykkeitä koskevan tieteellisen tietämyksen parantamiseksi;

Ilmastonmuutos

43. korostaa, että ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen ovat keskeisessä asemassa YKP:ssä ilmastonmuutoksen haasteeseen vastaamiseksi;

44. korostaa, että tarvitaan kestävämpiä ekosysteemejä ja kestävämpiä kalatalouden aloja;

45. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään ilmastonmuutokseen liittyvän kalataloustutkimuksen henkilöstöresursseja ja taloudellisia resursseja;

46. kehottaa komissiota suunnittelemaan välineitä ja rahoitusmahdollisuuksia aloille, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa;

°

° °

47. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Komissio julkaisi vuonna 2009 vihreän kirjan, jossa esitettiin visio siitä, millaista yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) olisi oltava tulevaisuudessa. Tämä käynnisti keskustelun uudistuksesta, joka hyväksyttiin vuonna 2013.

Nykyisen komission on määrä esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus YKP:n toiminnasta 31. joulukuuta 2022 mennessä. Siinä olisi arvioitava yhteistä kalastuspolitiikkaa vuoteen 2022 mennessä, jotta voidaan määrittää, miten voidaan käsitellä kysymyksiä, joita nykyinen politiikka ei kata riittävällä tavalla, kuten sosiaalista ulottuvuutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja puhtaita valtameriä. Lisäksi siinä olisi pohdittava YKP:n tulevaa kehitystä.

Tämän mietintöluonnoksen tavoitteena on antaa poliittista ohjausta mahdollisia YKP:n tulevia tarkistuksia varten. Siinä ei anneta kaikkia vastauksia, vaan tuodaan esille kysymyksiä nykyisen YKP:n täytäntöönpanosta sekä siitä, voidaanko nykyisillä YKP:n tavoitteilla ja välineillä edelleen vastata asianmukaisesti nykyisiin ja tuleviin haasteisiin, ja siitä, olisiko tiettyjä näkökohtia uudistettava, tarkistettava, mukautettava tai parannettava.

Komissiolla on aina ollut järkevä ja kriittinen näkemys politiikasta, ja tämä on ollut politiikan muutoksen tärkein edistäjä. Komission olisi edelleen edistettävä politiikan parantamista siltä osin ja silloin, kun se on tarpeen.

Mietinnön pituutta koskevien rajoitusten vuoksi siinä ei voitu käsitellä kaikkia YKP:n perusasetuksen (EU) N:o 1380/2013 soveltamisalaan kuuluvia YKP:n näkökohtia. Näin ollen oli tehtävä valinta.

Tämän vuoksi mietinnössä keskitytään ensisijaisesti kalakantojen säilyttämiseen ja kalastuksenhoitoon, ja se perustuu myös viime vuosina jo hyväksyttyihin erityisiin mietintöihin, jotka koskevat muun muassa kestävää enimmäistuottoa, purkamisvelvoitetta, YKP:n 17 artiklan täytäntöönpanoa ja ”tulevaisuuden kalastajia”. Teknisiä toimenpiteitä ei kuitenkaan käsitellä, koska niitä koskeva lainsäädäntökehys on melko uusi.

Mietintö ei kata vesiviljelyä (jota Euroopan parlamentti on juuri käsitellyt erillisessä päätöslauselmassa) eikä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämistä ja jalostusta (jotka kuuluvat perusasetuksen kanssa samanaikaisesti annetun toisen asetuksen soveltamisalaan). Siinä ei myöskään käsitellä muita keskeisiä ulottuvuuksia, kuten YKP:n rakennepilaria (joka kuuluu EMKR:stä annetun asetuksen soveltamisalaan), valvontaa (josta käydään tällä hetkellä toimielinten välisiä neuvotteluja) tai brexitin vaikutuksia EU:n kalastukseen Koillis-Atlantilla (jota käsitellään myös vastikään annetussa päätöslauselmassa).

Esittelijän kanta

Tulevassa YKP:ssä on siirryttävä jäykistä ja epärealistisista päämääristä käytännöllisiin ja saavutettavissa oleviin tavoitteisiin ilman, että on tarpeen toteuttaa erityistoimenpiteitä, joita joudutaan tarkistamaan.

Viime vuosikymmenen (2010–2020) aikana on tapahtunut radikaali muutos. Tilanteesta, jossa kalastuksenhoidolla ei ollut lainkaan selkeästi määriteltyjä tavoitteita, on siirrytty tilanteeseen, jossa sovelletaan vuonna 2013 (YKP:n uudistamisen vuosi) hätäisesti asetettuja ”poliittisia” tavoitteita. On pantava merkille, ettei kukaan tiennyt tuolloin, miten ne vaikuttavat ja miten ne olisi pantava täytäntöön käytännössä. Se, voitiinko niiden avulla saada aikaan tuloksia, saatiin selville vain ajan kanssa. Ongelmana on kuitenkin, että vuonna 2013 sovittuja tavoitteita ei saavuteta asetetuissa määräajoissa ja että joitakin tavoitteita on mahdotonta saavuttaa ja toisia taas on erittäin vaikea panna käytännössä täytäntöön.

Tutkijat ovat todenneet, että on käytännössä mahdotonta hyödyntää kaikkia meriekosysteemin kalakantoja kestävän enimmäistuoton (MSY) tasolla, joka oli vuodelle 2020 asetettu tavoite. Kaikkia kantoja ei voida kalastaa samanaikaisesti kestävän enimmäistuoton tasolla erityisesti kalastuksessa, jossa saaliiksi saadaan useita eri lajeja. Myös tavoite, jonka mukaan vuoteen 2019 mennessä olisi pantava täytäntöön velvoite purkaa aluksesta kaikki saaliit, vaikuttaa yksinkertaiselta mutta aiheuttaa vieläkin valtavia vaikeuksia. Kestävän enimmäistuoton käsitteen täytäntöönpanossa olisi otettava huomioon, millainen tilanne on todella käytännössä, ja sosioekonomiset sekä suhteellisuutta ja elintarviketurvaa koskevat ulottuvuudet.

Tämä on johtanut siihen, että kalastajat eivät luota poliitikkoihin, koska hyväksytyt toimenpiteet eivät ole soveltuvia eikä niillä ole vankkaa tieteellistä perustaa. Lisäksi yhteiskunta on epäluuloinen ja katsoo, että EU ei ole toteuttanut sovittuja toimia, ja kalastajia paheksutaan, koska katsotaan, etteivät he noudata lainsäädäntöä.

EU:n uskottavuus on kyseenalaistettu. Tarvitaan realistisia ja saavutettavissa olevia tavoitteita. Kalastajat on otettava mukaan niiden asettamiseen. Tulevassa YKP:ssä on palautettava ja tuotava esille mielikuva kalastajien – erityisesti EU:n kalastajien – jalosta ja vaikeasta ammatista, jota harjoittaessaan he tarjoavat kuluttajille terveellisiä, laadukkaita ja kestäviä elintarvikkeita.

YKP:n nykyisissä tavoitteissa keskitytään liikaa ympäristönäkökohtiin. Vaikka kukaan ei kyseenalaista sitä, että terveet kalakannat ja biologisen monimuotoisuuden suojelu ovat taloudellisesti kannattavan kalastusalan ehdoton edellytys, ei pidä unohtaa sitä, että YKP:n tavoitteena ei ole pelkästään runsaampien kalavarojen takaaminen tai liikakalastuksen vähentäminen vaan myös – tai ensisijaisesti – kalojen ja äyriäisten tuotannon kestävän enimmäistuoton saavuttaminen, jotta voidaan varmistaa elintarviketurva ja positiivinen sosiaalinen ja taloudellinen tuotto kalastajille ja rannikkoyhteisöille. Tämän vuoksi kalastus- ja ympäristöpolitiikan on oltava linjassa, mutta ympäristötavoitteet eivät voi olla ensisijaisia YKP:n tavoitteisiin nähden.

Hyvä hallintotapa, varhainen kuuleminen ja sidosryhmien tosiasiallinen ottaminen mukaan päätöksentekoprosessiin ovat onnistuneen politiikan perusedellytyksiä.

EU:n laivastojen ja vesiviljelyalan tuottajien kilpailukyvyn kannalta on olennaisen tärkeää varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset tiettyjen sellaisten ulkomaisten laivastojen kanssa, joiden sosiaali- ja ympäristönormit ovat alhaiset ja jotka harjoittavat kalastusta samoilla alueilla kuin EU:n toimijat ja pitävät tuotteitaan kaupan EU:n markkinoilla.

Samalla on varmistettava, että EU puolustaa kalastusalansa etuja maailmanlaajuisesti valtamerten hallinnointia koskevien toimiensa yhteydessä. EU:n kestävyysmallin

puolustaminen ja edistäminen eivät ole ristiriidassa tämän kanssa. Sen olisi kuljettava käsi kädessä EU:n eri alojen etujen puolustamisen kanssa.

EU:n kalastus- ja vesiviljelyalat ja koko kalojen ja äyriäisten arvoketju ovat strategisen tärkeitä, koska niillä on yhteiskunnallinen tehtävä laadukkaiden ja terveellisten elintarvikkeiden tarjoamisessa kuluttajille. Niille on annettava niiden ansaitsema asema, ja yleisesti ottaen ne olisi asetettava EU:n poliittisen asialistan kärkeen.

Syrjäisimmillä alueilla on myös erityisiä rajoitteita ja erityistarpeita, kuten SEUT-sopimuksen 349 artiklassa vahvistetaan. YKP:ssä olisi otettava huomioon niiden erityispiirteet ja -tarpeet, ja sitä olisi mukautettava niiden mukaisesti.